

4. Gambling Act (Danish). Retrieved from: <https://www.spillemyndigheden.dk/uploads/2019-01/Act%20on%20Gambling.pdf> [in English].
5. Gambling Act (2005). Retrieved from: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2005/19/contents> [in English].
6. Gambling In The United States: An Overview. Retrieved from: <https://www.encyclopedia.com/reference/social-sciences-magazines/gambling-united-states-overview> [in English].
7. Gaming in Bulgaria: overview. (2022). Retrieved from: [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/6-6354308?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/6-6354308?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)) [in English].
8. Gaming in China: overview. (2019). Retrieved from: [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/5-635-9387?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/5-635-9387?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)) [in English].
9. Staatsvertrag zum Glücksspielwesen in Deutschland. (2012). Retrieved from: <https://gluecksspielstaatsvertrag.org/> [in Deutsch].
10. The Gambling Law Review: Lithuania. (2022) Retrieved from: <https://thelawreviews.co.uk/title/the-gambling-law-review/lithuania> [in English].

Стаття надійшла до редакції: 23.04.2022

УДК 342.9.07

DOI: 10.36550/2522-9230-2022-12-286-291

Титикало Роман Сергійович,
асистент кафедри менеджменту охорони здоров'я
Інституту післядипломної освіти НМУ імені О.О. Богомольця,
кандидат юридичних наук, адвокат
e-mail: r.titikalo@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-6406-8800>

ФУНКЦІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

У даній статті здійснено дослідження функцій органів місцевого самоврядування. Органи місцевого самоврядування є елементом політичної системи, які виконують певні завдання, функції, що обумовлені їх компетенцією.

Зазначено, що функції місцевого самоврядування – це нормативно визначені напрямки і види діяльності органів місцевого самоврядування, що обумовлені її завданнями і цілями та визначені в Конституції України та інших законодавчих актах.

Відзначено, що органи місцевого самоврядування мають подвійний адміністративно-правовий статус як самоврядного органу та як органу, що виконує делеговані повноваження, тобто повноваження органів виконавчої влади, надані органам місцевого самоврядування законом, а також повноваження органів місцевого самоврядування, які передаються відповідним місцевим державним адміністраціям за рішенням районних, обласних рад.

Зазначається, що функції місцевого самоврядування зумовлені природою, місцем органів самоврядування в системі народовладдя, завданнями та цілями, на досягнення яких спрямована їх діяльність.

Визначено, що перелік функцій місцевого самоврядування залежно від сфери їх діяльності є більш широкий, адже, включає в себе виконання нормативно визначених власних та делегованих завдань в усіх сферах публічного адміністрування, окрім цього, функції місцевого самоврядування отримали своє зовнішнє вираження.

Види функцій місцевого самоврядування обумовлені їх особливостями: 1) визначені диференційовано залежно від адміністративного рівня територіальної громади; 2) визначаються територіальними межами дії юрисдикції територіальної громади чи їх об'єднань; 3) мають широку предметну компетентність, що обумовлено виконанням власних та делегованих повноважень; 4) визначають методи та форми діяльності.

Стверджується, що функції місцевого самоврядування залежно від: I. напрямку діяльності поділяються на: а) правозахисна; б) правозастосовча; в) адміністративна; г) соціально-економічна; д) організаційна; е) комунікативна; є) установча; ж) юрисдикційна; з) нормотворча; II. характеру повноважень: а) власні; б) делеговані; III. сфери реалізації повноважень: а) соціально-культурна; б) економічна; в) бюджетна; г) регулятивна; д) обслуговуюча; е) оборонна; є) реєстраційна; ж) юридична.

Ключові слова: публічна влада, механізм держави, місцеве самоврядування, публічно-правова сфера, публічне адміністрування.

Tytykalo R. FUNCTIONS OF LOCAL GOVERNMENT BODIES

This article examines the functions of local self-government bodies. Local self-government bodies are an element of the political system that perform certain tasks and functions determined by their competence.

It is noted that the functions of local self-government are normatively defined directions and types of activities of local self-government bodies, which are determined by its tasks and goals and defined in the Constitution of Ukraine and other legislative acts.

It is noted that local self-government bodies have a dual administrative and legal status as a self-government body and as a body that performs delegated powers, that is, the powers of executive bodies granted to local self-government bodies by law,

as well as the powers of local self-government bodies, which are transferred to the relevant local state administrations under by decision of district and regional councils.

It is noted that the functions of local self-government are determined by the nature, the place of self-government bodies in the system of people's government, the tasks and goals that their activities are aimed at achieving.

It was determined that the list of functions of local self-government, depending on the sphere of their activity, is wider, because it includes the performance of normatively defined own and delegated tasks in all spheres of public administration, in addition, the functions of local self-government received their external expression.

Types of functions of local self-government are determined by their features: 1) defined differently depending on the administrative level of the territorial community; 2) are determined by the territorial limits of the jurisdiction of the territorial community or their associations; 3) have broad subject competence, which is due to the performance of their own and delegated powers; 4) determine methods and forms of activity.

It is claimed that the functions of local self-government, depending on: I. the direction of activity, are divided into: a) human rights protection; b) law enforcement; c) administrative; d) socio-economic; e) organizational; e) communicative; f) installation; g) jurisdictional; h) rule-making; II. nature of powers: a) own; b) delegated; III. spheres of exercise of powers: a) social and cultural; b) economic; c) budgetary; d) regulatory; e) service provider; f) defensive; g) registration; g) legal.

Key words: public power, state mechanism, local self-government, public-legal sphere, public administration.

Постановка проблеми. Органи місцевого самоврядування є елементом політичної системи, які виконують певні завдання, функції, що обумовлені її компетенцією. З даного приводу О.Глипка, відзначає, що місцеве самоврядування є недержавним інститутом, який здійснює управління, а отже становить невід'ємний елемент політичної системи. Саме тому, процеси трансформації політичної системи та місцевого самоврядування не можуть проходити окремо, а навпаки, повинні обумовлювати один одного. Функції місцевого самоврядування повинні в першу чергу реалізовуватися в напрямку забезпечення стабільності та упорядкованості відносин на місцевому рівні та гарантування конституційного права громадян на місцеве самоврядування, тобто можливість вирішувати питання місцевого характеру самостійно [1]. Таким чином, розкриваючи питання функцій місцевого самоврядування, безумовно, потрібно враховувати особливості подвійного адміністративно-правового статусу місцевого самоврядування як самоврядного органу та як органу, що виконує делеговані повноваження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематикою ролі та значенням органів місцевого самоврядування в системі органів державної влади займалися: В.Авер'янова, В.Погорілко, Ю.Шемчушенко, М.Цвіка, В.Ткаченко, О.Петришина, О.Батанов, М.Баймуратов, В.Григор'єв, І.Щебетун, П.Трачук, В.Костицький.

Метою статті є визначення змісту функцій органів місцевого самоврядування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Функція (лат. *functio* – діяльність, виконання) – стала сукупність однорідних спеціалізованих робіт (дій, операцій), здатність реалізації яких підтримується в організації, обов'язок (іноді – здатність) оператора (технічного об'єкта або людини) виконувати яку-небудь операцію [2, с.745].

Як слушно зауважує О.Рось у функціях представницьких органів місцевих рад найбільш повно розкривається соціальне призначення місцевого самоврядування. Як важливий елемент правового статусу представницьких органів місцевого самоврядування функції обумовлюють конкретно-предметну визначеність цих основних органів у системі самоврядування. Вони є своєрідною основою на якій і формуються повноваження, форми й методи діяльності місцевих рад. Функції – це зумовлені соціальним призначенням представницьких органів місцевого самоврядування в Україні основні напрями або види діяльності рад по здійсненню завдань, визначених Конституцією України, Законом про місцеве самоврядування, іншими законами і нормативними актами [3, с.99-100]. Тоді як функції представницьких органів місцевого самоврядування, на думку, О.Рось – це сукупність правових способів та організаційних, матеріальних та фінансових засобів що дозволять реалізовувати повноваження надані законом місцевим радам [3, с.101].

О.Батанова, який зазначає, що повною мірою визначивши функції муніципальної влади, можна уявити, яку роль вона відіграє у механізмі вирішення питань місцевого значення та надання публічних послуг населенню, у громадянському суспільстві, політичній системі суспільства, конституційному механізмі взагалі та яке її соціально-політичне призначення [1 с. 369].

І.Дробуш, розмежовуючи функції органів державної влади та органів місцевого самоврядування акцентує увагу, що функції місцевого самоврядування зумовлені природою, місцем органів самоврядування в системі народовладдя, завданнями та цілями, на досягнення яких спрямована їх діяльність [4, с. 6]. Окрім цього, автор на основі сформульованого поняття терміну «муніципальна технологія» виділила технологічні функції представницьких органів місцевого самоврядування в Україні «бюджетно-фінансові, нормотворчі, інформаційні» та інші функції [5].

Н. Скрипченко на основі аналізу повноважень визначених законом виокремлює наступні функції притаманні представницьким органам місцевого самоврядування, «нормотворча, правозахисна, установча, контрольна» [6].

На автономність даних функцій вказує і О.Глипка. Однак, недоцільною є позиція відокремленості функцій місцевого самоврядування та держави, оскільки для забезпечення становлення громадянського суспільства функції місцевого самоврядування повинні доповнювати функції держави, перебувати з

останніми в тісному взаємозв'язку та бути взаємообумовленими. Безперечно, функції місцевого самоврядування мають особливу природу, пов'язану із реалізацією народовладдя, однак не виправданим є позиціонування функцій місцевого самоврядування як абсолютно відмежованих від функцій держави. Правова природа функцій місцевого самоврядування безпосередньо і впливає із сутності народовладдя, можливості самостійно вирішувати питання місцевого значення відповідним суб'єктом місцевого самоврядування. В даному випадку, варто зазначити, що кожен суб'єкт здійснює відповідні функції в межах своїх повноважень [1, с.183].

Функції місцевого самоврядування – це основні або кардинальні, пріоритетні та постійні напрямки і види його здійснення, передусім щодо реалізації природного права людини і громадянина на місцеве самоврядування; охоплюють основні сторони соціальної справедливості місцевого самоврядування та призначення щодо вирішення завдань, які входять до кола питань місцевого значення; відображають недержавну природу місцевого самоврядування; дають відповідь на питання, чим має займатися місцеве самоврядування та розкривають матеріальний зміст публічно-владної діяльності суб'єктів його системи; характеризують способи, засоби, методи, за допомогою яких забезпечується реалізація публічно-владних прерогатив місцевого самоврядування [7, с.273].

О.Гливіка визначає функції місцевого самоврядування як основні напрями та орієнтири діяльності органів місцевого самоврядування щодо вирішення питань місцевого значення в межах, що базуються на положеннях Конституції і законів України [1, с.183].

Функції місцевого самоврядування – це основні напрямки його діяльності у вирішенні завдань місцевого самоврядування [8, с.72; 9, с.8].

Функції місцевого самоврядування – це комплекс прав та обов'язків, які витікають із завдань, виконання яких сприяє оптимальному поєднанню місцевих та загальнодержавних інтересів, а також реалізації соціально-економічного потенціалу самоврядних територіальних одиниць [10, с.137].

Так, Г.Барабашев та К.Шеремет, під вказаними функціями розуміють основні напрями їх діяльності, що виражають роль і соціальне призначення органів місцевого самоврядування у державі і суспільстві [11, с.55]. О.Батанов функції органів місцевого самоврядування визначає як “основні напрямки і види муніципальної діяльності, пов'язані з реалізацією права громадян на участь у місцевому самоврядуванні, що виражають волю й інтереси місцевих жителів і забезпечують здійснення ними взаємовідносин з державою, її органами, органами місцевого самоврядування в межах Конституції і законів України” [12, с.24].

Досить спірне, на нашу думку, є твердження О.Алтуніної, що функціями місцевого самоврядування є: 1) є продовження функцій держави в цілому та функцій публічного адміністрування, зокрема; 2) є окремим напрямком їх діяльності; 3) похідні від мети та завдань органів місцевого самоврядування; 4) конкретизуються у повноваженням органів місцевого самоврядування; 5) можуть бути власними та делегованими; 6) сприяють оптимальному поєднанню місцевих та загальнодержавних інтересів, найбільш ефективній реалізації соціально-економічного потенціалу самоврядних територіальних одиниць [9, с.10].

О.Алтуніна виокремлює наступні особливості функцій місцевого самоврядування: 1) вони є продовженням функцій держави в цілому та функцій суб'єктів публічного управління зокрема; 2) є окремими напрямками їх діяльності; 3) похідні від мети та завдань органів місцевого самоврядування, функції виникають, здійснюються і розвиваються відповідно до тих завдань, що належить виконати органам місцевого самоврядування в Україні; 4) конкретизуються у повноваженнях органів місцевого самоврядування; 5) чітко невизначені у спеціальному законодавстві; 6) здійснення функцій органами місцевого самоврядування має постійний, систематичний характер і відбувається протягом всього часу їх існування; 7) можуть бути власними (самоврядними) та делегованими; 8) сприяють оптимальному поєднанню місцевих та загальнодержавних інтересів, найбільш ефективній реалізації соціально-економічного потенціалу самоврядних територіальних одиниць [9, с.10].

Отже, функції місцевого самоврядування – це нормативно визначені напрямки і види діяльності органів місцевого самоврядування, що обумовлені її завданнями і цілями та визначені в Конституції України та інших законодавчих актах.

Основними функціями виконавчих органів рад є виконавча (організація виконання рішень відповідної ради) та розпорядча (самостійний розгляд та вирішення питань, віднесених до відання місцевого самоврядування) [13, с.179].

Виділяють також класифікацію функцій місцевого самоврядування за формами діяльності (нормотворча, установча, контрольна та правоохоронна) та сферами діяльності (залучення населення до участі у вирішенні питань місцевого та загальнодержавного значення) [14, с.196].

О.Котельникова дає перелік наступних функцій місцевого самоврядування: забезпечення участі населення у вирішенні місцевих справ (питань); управління місцевою муніципальною власністю і фінансовими засобами; забезпечення розвитку відповідної території; соціально-культурне, комунально-банківське й інше обслуговування населення: охорона громадського порядку, забезпечення режиму законності на відповідній території; захист інтересів і прав місцевого самоврядування [15, с.81-82].

На думку О.Рось, основна функція полягає у виявленні і відображенні думок, настроїв та інтересів їх виборців тобто членів територіальної громади та їх оформленні у вигляді загальнообов'язкових рішень з питань місцевого значення [3, с.99].

І.Дробуш функції органів місцевого самоврядування класифікує за такими критеріями як: об'єкти (сфери впливу), суб'єкти, способи, засоби, форми діяльності. Зокрема, залежно від різних сфер вчена розрізняє такі функції органів самоврядування: політичні, економічні, соціальні, культурні та екологічні. За суб'єктами, тобто органами, що здійснюють муніципальну діяльність на функції сільських, селищних рад, міських рад, районних та обласних рад. Залежно від способів, засобів і методів муніципальної діяльності, які знаходяться в певній послідовності та є необхідними для реалізації функцій місцевого самоврядування [4; 9, с.11]

В.Чушенко і В.Куйбіда називають такі функції органів місцевого самоврядування: забезпечення оптимального соціально-економічного та культурного розвитку відповідних територіальних громад; забезпечення реальної участі жителів територіальних громад у вирішенні суспільних та державних справ; формування і остаточне вираження волі та інтересів територіальної громади; контрольну функцію [16, с.189-190; 9, с.11].

В. Борденюк виокремлює три основні функції органів місцевого самоврядування: 1) підтримка демократії; 2) забезпечення права громадян на участь в управлінні державними справами на місцевому рівні; 3) надання послуг місцевому населенню [17, с.69; 9, с.11].

В.Погорілко, О.Фрицький та М.Баймуратов до загальних функцій органів місцевого самоврядування відносять: політичну, представницьку, нормотворчу, фінансово-бюджетну, контрольну, матеріально-технічну [18, с.174; 9, с.11].

О.Алтуніна функції органів місцевого самоврядування необхідно об'єднати у такі групи: I) загальні: 1) вирішення питань місцевого значення, виходячи з інтересів громадян, які проживають на підвідомчій їм території та враховуючи державні інтереси; 2) забезпечення виконання на своїй території загальнодержавних нормативних актів, комплексного соціально-економічного розвитку; 3) здійснення керівництва підприємствами (об'єднаннями, організаціями і установами), які є їх комунальною власністю; 4) розпорядження рухомим і нерухомим майном, доходами місцевих бюджетів, іншими коштами, землею, природними ресурсами, що є у власності територіальних громад; 5) затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку, контроль за їх виконанням; 6) затвердження бюджетів і контроль за їх виконанням; 7) встановлення місцевих податків і зборів відповідно до закону; 8) забезпечення проведення місцевих референдумів та реалізації їх результатів; 9) забезпечення участі жителів територіальних громад у вирішенні питань місцевого значення та суспільно-державних справ; 10) забезпечення задоволення потреб населення у соціально-культурних, комунально-побутових та інших життєво важливих послугах [**Error! Bookmark not defined.**, с.10]; II) спеціальні – це функції, які спрямовані на забезпечення діяльності відповідних рад, у зв'язку з чим вони здійснюють координуючі, розпорядницькі та забезпечуючі; III) забезпечувальні (допоміжні) – функції, які спрямовані на забезпечення реалізації (здійснення) основних функцій, які покладені на органи місцевого самоврядування та мають внутрішньо-організаційний характер [9, с.12].

Існує точка зору, що критеріями класифікації функцій представницьких органів місцевого самоврядування можуть бути: правова, організаційна та матеріально-фінансова в межах повноважень визначених законом про місцеве самоврядування та іншими законами; територіальні межі здійснення повноважень рад; конкретні сфери діяльності місцевого самоврядування; завдання, які вирішують ці ознаки на певному етапі діяльності рад; способи впливу цих органів на певні об'єкти тощо. Оскільки, відповідно до п. 2 ст. 23 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» [19], місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні і обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст, функції територіальних громад реалізуються переважно через відповідні ради та їх органи. Залежно від спрямованості муніципальної діяльності представницьких органів окрім внутрішніх об'єктних функцій розрізняють ще зовнішні об'єктні функції – зовнішньоекономічну, зовнішньо-соціальну, зовнішньо-культурну, зовнішньо-екологічну. Об'єктні функції зосереджуються у сфері діяльності представницьких органів місцевого самоврядування, зокрема, зовнішні функції розкривають роль цих органів у здійсненні регіональної та загальнодержавної політики [3, с.100].

Т.Котенко, окремий блок напрямів вдосконалення місцевого самоврядування становить проблематика трансформації соціальної основи місцевого самоврядування, тобто самого суспільства, де функціонує місцеве самоврядування [20, с. 81].

На нашу думку, перелік функцій місцевого самоврядування залежно від сфери їх діяльності є більш широкий, адже, включає в себе виконання нормативно визначених власних та делегованих завдань в усіх сферах публічного адміністрування, окрім цього, функції місцевого самоврядування отримали своє зовнішнє вираження.

Висновки. Види функцій місцевого самоврядування, на нашу думку, обумовлені їх особливостями: 1) визначені диференційовано залежно від адміністративного рівня територіальної громади; 2) визначаються територіальними межами дії юрисдикції територіальної громади чи їх об'єднань; 3) мають широку предметну компетентність, що обумовлено виконанням власних та делегованих повноважень; 4) визначають методи та форми діяльності.

На нашу думку, функції місцевого самоврядування залежно від: I. напрямку діяльності поділяються

на: а) правозахистна; б) правозастосовча; в) адміністративна; г) соціально-економічна; д) організаційна; е) комунікативна; є) установча; ж) юрисдикційна; з) нормотворча; II. характеру повноважень: а) власні; б) делеговані; III. сфери реалізації повноважень: а) соціально-культурна; б) економічна; в) бюджетна; г) регулятивна; д) обслуговуюча; е) оборонна; є) реєстраційна; ж) юридична.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Глипка А. О. Функції місцевого самоврядування в умовах трансформації політичної системи України. *Актуальні проблеми політики*. 2016. Вип. 58. С. 180-189. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/8866/Hlyvka%20APP_58-18.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трошинського, Ю. П. Сурміна. К. : НАДУ, 2010. 820 с.
3. Рось О.Г. Функції як складова інституційної спроможності представницьких органів місцевого самоврядування в Україні. *Молодий вчений*. 2020. № 7 (83). URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2020/7/22.pdf>
4. Дробуш І. В. Функції представницьких органів місцевого самоврядування в Україні : атореф. дис. ... канд. юрид. наук. К. : Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України, 2002. 14 с.
5. Дробуш І.В. Соціальна функція місцевого самоврядування в Україні та конституційно-правові проблеми її реалізації : монографія. Рівне : Овід, 2015. 540 с.
6. Скрипченко Н., Босов А. Удосконалення діяльності органів місцевого самоврядування на основі моніторингу стійкого розвитку адміністративних районів. *Держ. упр. та місц. самоврядування* : зб. наук. пр. / редкол. : С.М. Серьогін (голов. ред.) [та ін.]. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2009. Вип. 3(3). С. 243–254.
7. Лихачов С.В. Щодо функцій органів місцевого самоврядування в Україні. *Форум права*. 2010. №2. С.272-276.
8. Кравченко В.В. Муніципальне право України: навчальний посібник. К., 2003. 672 с.
9. Алтуніна О.М. Сутність та види функцій органів місцевого самоврядування. *Форум права*. 2009. №3. С.8-13.
10. Ковбас І.В. Щодо функцій органів місцевого самоврядування як суб'єктів адміністративного права. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. №2. С.135-138.
11. Барабашев Г. Советское строительство : учебник / Г. Барабашев, К. Шеремет. 2-е изд. М., 1981. 300 с.
12. Батанов О. В. Функції територіальних громад як специфічних суб'єктів конституційного права. *Право України*. 1998. № 8. С. 21-24.
13. Правознавство: підручник / за ред. В. В. Копейчикова, А. М. Колодія. К. : Юрінком Інтер, 2004. 752 с.
14. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підручник / за заг. ред. С.Г. Серегіна. Х., 2005. 256 с.
15. Котельникова Е. А. Административное право : учебник / Е. А. Котельникова, И. А. Семенцова, М. Б. Смоленский. Ростов-на-Дону : Феникс, 2002. 352 с.
16. Куйбіда В., Чушенко В. Система місцевого самоврядування в Україні. *Вісник УАДУ*. 1998. № 2. С. 186–194.
17. Борденюк В. Муніципальна реформа: що, як і задля чого. *Віче*. 1998. № 7. С. 63–79.
18. Муніципальне право України : підручник / [В. Ф. Погорілко, О. Ф. Фризький, М. О. Баймуратов та ін.] ; за ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фризького. К. : Юрінком Інтер, 2001. 352 с.
19. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст.170.
20. Котенко Т. В. Тенденції розвитку функцій місцевого самоврядування в умовах розбудови громадянського суспільства. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 1. С. 80-84.

REFERENCES:

1. Hlyvka, A. O. (2016). Funktsii mistsevoho samovriaduvannia v umovakh transformatsii politychnoi systemy Ukrainy. [Functions of local self-government in the conditions of transformation of the political system of Ukraine]. *Aktualni problemy polityky*. Vyp. 58. 180-189. Retrieved from: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/8866/Hlyvka%20APP_58-18.pdf?sequence=1&isAllowed=y [in Ukrainian].
2. Curmin, Yu.P. (ed), & Bakumenko, V.D., & Mykhnenko, A.M., Kovbasiuk, Yu.V. (ed), Troshchynskiy, V.P. (ed). (2010). Entsyklopedychnyi slovnyk z derzhavnoho upravlinnia. [Encyclopedic dictionary of public administration]. 820. [in Ukrainian].
3. Ros, O.H. (2020). Funktsii yak skladova instytutsiinoi spromozhnosti predstavnytskykh orhaniv mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini. [Functions as a component of the institutional capacity of representative bodies of local self-government in Ukraine]. *Molodyi vchenyi*. № 7 (83). Retrieved from: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2020/7/22.pdf> [in Ukrainian].
4. Drobush, I. V. (2002). Funktsii predstavnytskykh orhaniv mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini. [Functions of representative bodies of local self-government in Ukraine]. atoref. dys. ... kand. yuryd. nauk. 14. [in Ukrainian].

5. Drobush, I.V. (2015). Sotsialna funktsiia mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini ta konstytutsiino-pravovi problemy yii realizatsii. [Social function of local self-government in Ukraine and constitutional and legal problems of its implementation]. 540. [in Ukrainian].
6. Skrypchenko, N., & Bosov, A. (2009). Udoshkonalennia diialnosti orhaniv mistsevoho samovriaduvannia na osnovi monitorynhu stiikoho rozvytku administratyvnykh raioniv. [Improving the activities of local self-government bodies based on monitoring the sustainable development of administrative districts]. *Derzh. upr. ta mists. samovriaduvannia*. Vyp. 3(3). 243–254. [in Ukrainian].
7. Lykhachov, S.V. (2010). Shchodo funktsii orhaniv mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini. [Regarding the functions of local self-government bodies in Ukraine]. *Forum prava*. №2. 272-276. [in Ukrainian].
8. Kravchenko, V.V. (2003). Munitsypalne pravo Ukrainy. [Municipal law of Ukraine]. 672. [in Ukrainian].
9. Altunina, O.M. (2009). Sutnist ta vydy funktsii orhaniv mistsevoho samovriaduvannia. [The essence and types of functions of local self-government bodies]. *Forum prava*. №3. 8-13. [in Ukrainian].
10. Kovbas, I.V. (2015). Shchodo funktsii orhaniv mistsevoho samovriaduvannia yak subiektiv administratyvnoho prava. [Regarding the functions of local self-government bodies as subjects of administrative law]. *Yurydychnyi naukovi elektronnyi zhurnal*. №2. 135-138. [in Ukrainian].
11. Barabashev, G. (1981). Sovetskoe stroitelstvo. [Soviet construction]. 2-e izd. 300. [in Russian].
12. Batanov, O. V. (1998). Funktsii terytorialnykh hromad yak spetsyfichnykh subiektiv konstytutsiinoho prava. [Functions of territorial communities as specific subjects of constitutional law]. *Pravo Ukrainy*. № 8. 21-24. [in Ukrainian].
13. Kopeichikov, V.V., & Kolodii, A.M. (2004). Pravoznavstvo. [Science of law]. 752. [in Ukrainian].
14. Cerehin, S.H. (2005). Derzhavne budivnytstvo i mistseve samovriaduvannia v Ukraini. [State construction and local self-government in Ukraine]. 256. [in Ukrainian].
15. Kotelnikova, E. A. (2002). Administrativnoe pravo. [Administrative law]. 352. [in Russian].
16. Kuibida, V. (1998). Systema mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini. [The system of local self-government in Ukraine]. *Visnyk UADU*. № 2. 186–194. [in Ukrainian].
17. Bordeniuk, V. (1998). Munitsypalna reforma: shcho, yak i zadlia choho. [Municipal reform: what, how and why]. *Viche*. № 7. 63–79. [in Ukrainian].
18. Pohorilko, V.F., & Fryzkyi, O.F., & Baimuratov, M.O. (2001). Munitsypalne pravo Ukrainy. [Municipal law of Ukraine]. 352. [in Ukrainian].
19. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini (1997, May 21). [On local self-government in Ukraine]. *Zakon Ukrainy № 280/97-VR*. [in Ukrainian].
20. Kotenko, T. V. (2012). Tendentsii rozvytku funktsii mistsevoho samovriaduvannia v umovakh rozbudovy hromadianskoho suspilstva. [Trends in the development of local self-government functions in the context of the development of civil society]. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*. № 1. 80-84. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 24.04.2022